

32 813 Kabinetsaanpak Klimaatbeleid

Nr. 1519 Brief van de staatssecretaris van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 24 juni 2025

Met deze brief informeer ik u over de voortgang van het Nederlandse Sociaal Klimaatplan om invulling te geven aan het Social Climate Fund (SCF). U heeft gevraagd om toezending van het Nederlandse plan vóór het geplande Kamerdebat van 3 juli a.s., maar aangezien dit nog in voorbereiding is, kan ik niet tegemoetkomen aan uw verzoek. Wel kan ik hierbij een toelichting geven op het besluit dat het kabinet heeft genomen, de publieke consultatie die heeft plaatsgevonden en het proces tot aan indiening bij de Europese Commissie.

Inzet op bestrijding energiearmoede én vervoersarmoede

Nederland kan een beroep doen op € 720 miljoen uit het SCF voor de totale looptijd van 7 jaar (2026 t/m 2032). Deze middelen mogen ingezet worden voor 75% van het beoogde budget van de voorstellen. De overige 25% - € 240 miljoen - moet komen uit nationale middelen. Deze vereiste cofinanciering wordt gedekt vanuit de Rijksbegroting en het Klimaatfonds.

In het kader van de Voorjaarsbesluitvorming, waar uw kamer reeds over is geïnformeerd op 25 april van dit jaar¹, heeft het kabinet besloten om de middelen uit het SCF voor Nederland zowel in te zetten op bestrijding van energiearmoede als op bestrijding van vervoersarmoede.

Wat betreft tegengaan van energiearmoede wil het kabinet inzetten op maatregelen in de gebouwde omgeving om de effecten van het emissiehandelssysteem (ETS-2) voor huishoudens en micro-ondernemingen in een kwetsbare positie te verzachten: € 174,5 miljoen uit het SCF aangevuld met € 60 miljoen cofinanciering (SZW-begroting) zal worden ingezet voor een publiek Energiefonds en € 350 miljoen uit het SCF plus € 116,7 miljoen

¹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2024, 31 305, nr 497

cofinanciering (VRO-begroting) wordt geïnvesteerd in de verlenging/uitbreiding van het Warmtefonds via het aanbod van renteloze leningen (0%-rente leningen) voor kwetsbare woningeigenaren én de ondersteuning en ontzorging voor huishoudens via een zogenaamde één-loketfunctie.

Hiermee helpt het kabinet mensen met een laag inkomen met structurele verduurzaming in combinatie met ontzorging en tijdelijke ondersteuning bij het betalen van de energierekening.

Ook wil het kabinet € 25 miljoen van de SCF-middelen, aangevuld met € 9 miljoen cofinanciering uit het Klimaatfonds, inzetten voor fixteams voor energiebesparende maatregelen en laagdrempelig advies voor micro-ondernemingen.

Voor de bestrijding van vervoersarmoede heeft het kabinet besloten om € 152,5 miljoen van het SCF in te willen zetten voor een bijdrage aan de 'onderwegpas' in het OV. Dit wordt aangevuld met € 157,5 miljoen cofinanciering uit het Klimaatfonds. Met de Onderwegpas krijgen de mensen die leven op het sociaal minimum de mogelijkheid om gedurende de daluren gratis of met korting met het openbaar vervoer (bus, tram, metro, trein) in Nederland te reizen. De Onderwegpas sluit aan op de recente aanbevelingen van de Europese Commissie omtrent vervoersarmoede.²

De toekenning vanuit het SCF is afhankelijk van de definitieve uitwerking van het Klimaatplan dat Nederland bij de Europese Commissie indient en van het daaropvolgende besluit van de Europese Commissie, die het Nederlandse plan nog zal toetsen aan de SCF-criteria.

Publieke consultatie

Ter voorbereiding op de maatregelen binnen het SCF zijn de betrokken beleidsdepartementen gedurende het hele traject in gesprek geweest met relevante stakeholders. Hun inbreng is van grote waarde geweest bij het uitwerken van acht conceptvoorstellen. Deze voorstellen zijn in januari voorgelegd in

² Aanbeveling van de Commissie van 22.5.2025 over vervoersarmoede: zorgen voor betaalbare, toegankelijke en eerlijke mobiliteit

een brede publieke consultatie, conform de verplichting uit de SCF-verordening.

Op de publieke consultatie zijn ruim 100 reacties gekomen vanuit een divers publiek. De reacties zijn overwegend positief waarbij zowel steun is uitgesproken voor maatregelen gericht op het tegengaan van energie-armoede als vervoersarmoede. De steun bleek het grootst voor maatregelen die aanvullend zijn op bestaand of reeds begroot beleid om zodoende extra ondersteuning te bieden aan kwetsbare doelgroepen. De meeste partijen adviseerden ook het SCF in te zetten op bijdragen aan structurele verduurzaming van mobiliteit en energie. Meerdere partijen vroegen tevens om focus te houden en de middelen gericht in te zetten in plaats van versnipperd. Het kabinet heeft de uitkomst van de publieke consultatie meegewogen in het uiteindelijke besluit.

Voor de verdere uitwerking van de gekozen maatregelen blijven relevante stakeholders betrokken worden waarbij met name aandacht zal zijn voor de ervaring van potentiële eindgebruikers.

Proces tot aan indiening bij de Europese Commissie

De vereisten en doelstelling van het Sociaal Klimaatplan (SCP) en de criteria waaraan de Europese Commissie deze zal toetsen, zijn vastgelegd in de SCF-verordening.

Naast de beleidsinhoudelijke keuzes vereist de verordening een zorgvuldige begrotings- en verantwoordingssystematiek welke in detail moet zijn uitgewerkt alvorens de Europese Commissie haar goedkeuring kan verlenen. SZW is coördinerend departement voor de indiening van het SCP en voert mede namens de andere departementen momenteel nauw overleg met de Europese Commissie. Samen met de Europese Commissie zal vervolgens besloten worden wanneer het Nederlandse Sociaal Klimaatplan gereed is voor formele indiening. Dit zal naar verwachting na 30 juni zijn maar het gezamenlijk streven blijft om het plan nog in de zomer van 2025 in te dienen. Ik zal het plan dat namens Nederland wordt ingediend bij de Europese Commissie ook aan uw Kamer doen toekomen. Daarna begint het goedkeuringsproces, dat tot 5 maanden in beslag zal nemen en wat nog tot aanpassingen van het Nederlandse Sociaal Klimaatplan kan leiden.

De staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
J.N.J. Nobel